

Irish Language School Sydney
Scoil na Gaeilge Sydney

Bunrang

Téarma 1 - Seachtain 3

17 Feabhra 2024

Is inniu an seachtú lá déag de mhí Feabhra, dhá mhíle, fiche cúig.

In this lesson...

- Inflection and gender
 - Countries, languages and nationalities
- The copula: **is** & **ní**
 - Where are you from?
- The verb **bí: tá** & **níl**
 - Describing the weather
- Adverbs of place
 - Here, there and over there (yonder)
- Demonstrative adjectives
 - This, that (and yon)

Inflection of Nouns

Inscne

Gender

Firinscneach

Masculine

Baininscneach

Feminine

Uimhir

Number

Uatha

Singular

Déach

Dual

Iolra

Plural

Tuiseal

Case

Gnách

Common

Gairmeach

Vocative

Tabharthach

Dative

Ginideach

Genitive

Gender of nouns + article (*the*)

an bhean

an tine

an eochair

an tsrón

an fear

an doras

an t-éan

an sagart

Séimhiú (lenition) ➡

	Labial		Dental/ Alveolar		Palatal/ Velar		Aspirate
	Plosive	Fricative	Plosive		Plosive	Fricative	
Voiceless	p ➡	ph/f ➡ (fh)	t ➡		c ➡	ch	h/sh/th
Voiced	b ➡	bh	d		g ➡	dh/gh	
Nasal	m ➡	mh	n		ng		
Liquid	l, r						
Sibilant	s ➡						

Tíortha an Domhain

Éire agus a comharsanna

Cárb/Cé as thú? Cad as duit?

Is as **an Astráil** mé.
Is **Astrálach** mé.

Is as **Éirinn*** mé.
Is **Éireannach** mé.

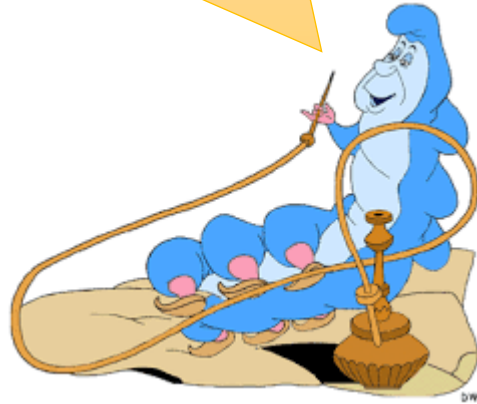
**Dative form used after most simple prepositions.*

Tír	Teanga	Duine
Éire	an Ghaeilge	an tÉireannach
Sasana	an Béarla	an Sasanach
an Fhrainc	an Fhraincis	an Francach
an Iodáil	an Iodáilis	an tIodálach
an Bhreatain Bheag	an Bhreatnais	an Breatnach
an tSeapáin	an tSeapáinis	an Seapánach
an Bhriotáin	an Bhriotáinis	an Briotánach
an tSín	an tSínis	an Síneach

Cé thusa?

Is mise Sharon.
Is as an Astráil mé.
(Is Astrálach mé.)
Tá Béarla agam.
Tá mé ag foghlaim Gaeilge.

Seo í Mae-Lin.
Is as an tSín í.
(Is Síneach í.)
Tá Sínis aice.
Tá sí ag foghlaim Béarla.

Is mise Yves.
Is as Ceanada mé.
(Is Ceanadach mé.)
Tá Béarla agus Fraincis agam.

Remember:
Is defines,
Tá describes.

Personal pronouns

	SINGULAR	Conjunctive	Disjunctive	Emphatic
1	<i>I, me</i>	mé	mé	mise
2	<i>you (s.)</i>	tú	thú	tusa
3	<i>he, him, (it)</i>	sé	é	seisean
	<i>she, her, (it)</i>	sí	í	sise

Preposition + pronoun

do	le	ag
dom	liom	agam
duit	leat	agat

	PLURAL	Conjunctive	Disjunctive	Emphatic
1	<i>we, us</i>	muid/sinn^M	sinn	muide^C/muidne^U/sinne^M
2	<i>you (pl.)</i>	sibh	sibh	sibhse
3	<i>they, them</i>	siad	iad	siadsan

do	le	ag
daoibh	libh	agaibh

Tá

&

Níl (= Ní + fhuil)

I am **tá mé (táim)^M**

you are **tá tú**

he (it) is **tá sé**

she (it) is **tá sí**

we are **tá muid (táimid)^M**

you are **tá sibh**

they are **tá siad**

I am not **níl mé (nílim)^M**

you are not **níl tú**

he (it) is not **níl sé**

she (it) is not **níl sí**

we are not **níl muid (nílimid)^M**

you are not **níl sibh**

they are not **níl siad**

Conas atá an aimsir inniu?

Tá sé fuar.

Tá sé fliuch.

Tá sé scamallach.

Tá sé te.

Tá sé tirim.

Tá sé gaofar.

An = very

Tá sé an-fhuar.

Tá sé an-fhliuch.

Tá sé an-gheal.

Tá sé an-te.

Tá sé an-tirim.

Tá sé an-dorcha.

Ró = *too*

Tá sé ró-fhuar.

Tá sé ró-fhliuch.

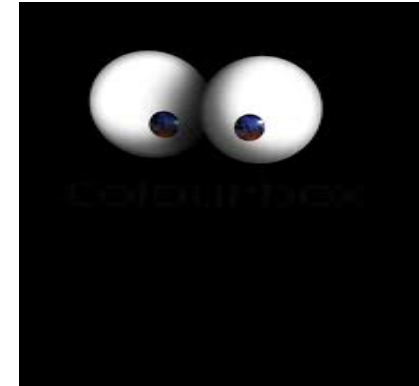
Tá sé ró-gheal.

Tá sé ró-the.

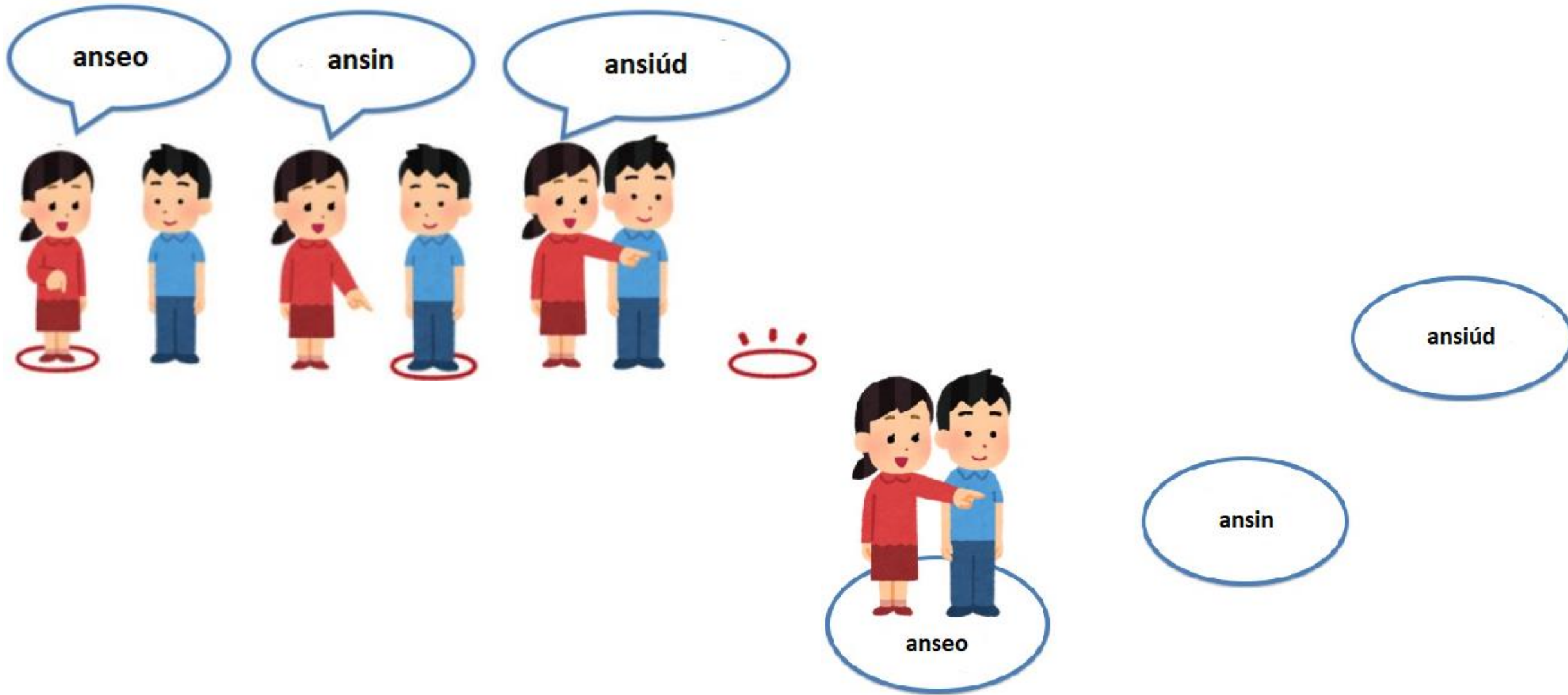

Tá sé ró-thirim.

Tá sé ró-dhorca.

Here, there, yonder

anseo ... ansin ... ansiúd

Tá mé anseo.

Tá tú ansin.

Tá siad ansiúd.

**Tá sí mór.
Níl sí an-bheag.**

**Tá sí nua.
Níl sí sean.**

**Tá sé óg.
Níl sé sean.**

**Tá sé folamh.
Níl sé lán.**

**Tá sí beag.
Níl sí an-mhór.**

**Tá sí an-sean.
Níl sí nua ar chor ar bith.**

**Tá sé sean.
Níl sé óg.**

**Tá sé lán.
Níl sé folamh.**